

Diakoner og Gravferd

I en tradisjon hvor det faste mønsteret om at presten er den som forretter i begravelser ikke lengre er selvsagt - er det grunn til å endre dette mønsteret? Først noen innledende tankestillere:

.....
INGAR SEIESTAD
PROST I NORDR AKER, OSLO

Først fra prestens tale i Peer Gynt: Det er riktig en vakker kristelig skikk å kaste et såkalt erindringsblikk velvillig over den henfarendes dage. Jeg har intet imot min dom å tage av denne verdige sokneprest.

.....
Ja, kirken blir dog den sanne trøster. Jeg har ikke skattet den synderlig før. Nu kjenner jeg dog hvor godt det gjør å høre forsikret av kyndige røster: slik som du sår - engang du høster.

Deretter noen strofer fra en kjent sang: Når dagen er omme og natten vil komme, da er det for sent til å tenke seg om.

Og endelig fra bekjennelsen - Confessio Augustana (17)
Like ens lærer da at Kristus ved verdens ende skal vise seg for å dømme, og at han skal vekke opp alle døde. De fromme (eller "troende") skal han gi evig liv og evige gleder, men de ugudelige mennesker og djevlene skal han fordømme til å pines uten ende".

Med andre ord - det er en ganske innfløkt oppgave å forrette begravelser. Her er det mange forventninger og motiver som dukker opp - fra folkelige forventninger, fra fromhetstradisjon og - ikke minst - fra teologien. Det er svære spørsmål vi rører ved når døden har banket på.

Dagens situasjon:
Det har vært et påtrykk fra diakonhold for å få forrette i begravelser. Jeg kan forstå dette ønsket og så vidt jeg vet har forsøkene med diakoner og gravferd i og for seg vært positive. I noen situasjoner har diakoner vært nær den avdøde kanskje gjennom lengre tid og det kjennes naturlig at man da

også får ansvaret for begravelsen. Dessuten er diakoner ofte særlig kvalifisert på sorg og sorgreaksjoner. Men i alle fall i de store menighetene, er avdøde ofte et ukjent navn også for diakonen, når det blir meldt begravelse.

Min mening er at det ikke bør settes inn for mye energi fra diakonenes side på å gå alt for tungt inn i denne siden av menighetens tjeneste.

For det første er det etter mitt syn, så mange oppgaver innenfor diakoniplaner og utfordringer som diakonene er suverent mest kompetente til å arbeide med og utvikle videre. Derfor mener jeg det vil være gal bruk av tid og krefter for yrkesgruppen om man ser for seg at de skal gå virkelig tungt inn i begravelsesturnusen i de forskjellige menighetene. For det er allerede et godt innarbeidet arbeid som gjøres fra prestenes side i dette. For en del år siden hadde jeg en studiepermisjon hvor jeg analyserte ca 30 begravelser som jeg overvar på orgelgalleriet i krematoriene i Oslo. Noe av det jeg hørte kunne klart vært bedre, men gjennomgående var jeg imponert over hvor bra dette fungerte. (Min interesse var imidlertid å se nærmere på den teologiske vektleggingen på forkynnelsen i begravelsen.) Poenget er dermed at i vår folkekirke har vi kompetente prester som gjennomgående er gode på dette området både i forhold til sorgens side og i forhold til den teologiske refleksjon som må ligge i bunnen av enhver andakt/tale ved begravelsen.

Når kirkestabene får en større faglig bredde - som bl.a. diakonene representerer, mener jeg at energien i hovedsak bør kanaliseres andre veier slik at begravelser ved diakonen kan være en

Prost Ingar Seierstad er skeptisk til at diakoner skal forrette ved gravferd.

(Foto: Diakonos/ arkiv)

enkelt. Trøsten kan komme ut på videne. En harmoni som ikke er tilstede verken i livet selv eller i vårt teologiske grunnlag, kan bli fristende å ty til. I lengden er det slik at du ikke holder hvilken som helst "andakt" ved begravelsen. Her står du overfor spørsmål om menneskesyn, forståelse av forsoningen og håpet som er gitt i troen - samtidig som hele situasjonen bringer de eksistensielle spørsmålene opp i dagen. Noen begravelser er "i stillhet" fra kapellene på sykehjemmet med en liten sørgekare. Men gjennomgående er begravelsene den største talerstolen som kirken har. Her samler alle seg - det er her folk flest hører kristen forkynnelse "live" og i en særdeles krevende situasjon. Derfor er dette også et spørsmål om teologisk kompetanse av grunnleggende betydning i det lange løp.

Slik sett er det rett i hovedsak å bruke prestene her, men kanskje kunne vi oftere samarbeide og være sammen om dette - diakon og prest - om tid og ressurser strekker til ?

Etterarbeid - er et stort felt som ofte blir liggende nede. Sorggrupper, besøkstjeneste og arbeid som ofte drives i regi av diakonen, er mangelvare de fleste steder i forhold til de som har mistet en av sine kjære. Her der det forebyggende og menighetsbyggende utfordringer som ikke minst diakonene kan gripe fatt i. ●

mulighet, men ikke noe hovedarbeidsområde.

For det andre :

Det er en krevende situasjon for forkynnelsen å møte folk med trøst over-

for døden. (Slik sitatene i innledningen illustrerer.) Det er en var og følsom situasjon. Det er behov for trøst, men det er også behov for ærlighet og sannhet. Dette skal ganske enkelt ikke være